

njegov članek Bratstvo in kultura. Večina prispevkov v teh listih je bila napisana v nevezani besedi, le včasih se je poskušal s pesmijo v pavlihovsko satirični obliki.

Njegova pesem je postala posebno pomembna v narodnoosvobodilnem boju. Je iskrena izpoved vere v vse tisto, v kar je vsa leta veroval in za kar se je boril, le s to razliko, da je ob razvijajočih se dogodkih postala ta miselnost stvarnejša in polnejša; ker je načejala velike politične aktualnosti ali spremljala vsakdanje dogodke, je bila tudi zanimiva. Z vzneseno, prepričevalno besedo, polno vere v začrtano pot naše politične neodvisnosti in socialne enakosti, je govoril na mitingih in sestankih ter bral svoje pesmi. Zaradi neprikladne oblike in tudi zaradi snovi, ki je bila včasih predolgovezna in s tem ubijala vodilno misel, ali pa je bila presuhoparno podana, pesmi niso ponarodele. Ob prebiranju Poljanškovih pesmi se v človeku utrdi misel, da bi se ob morebitnem nesebičnem mentorstvu v mladosti razvil v socialističnega leposlovnega oblikovalca. Njegova pesem zajema iz doživetij prve svetovne vojne z vsemi njenimi težavami, ki so vplivale na nastanek trpko satiričnega ciklusa z močno socialno noto Vojne slike. Do pesmi, ki so se ponekod približale ponarodeli pesmi (n. pr. Naprej zastava Slave v Naprej zastava rdeča, ki zvezda jo krasi, ali pa pesem Matički pridne dekljče). V naslednjem si oglejmo nekaj pesmi iz zbirke, ki mi je bila na voljo:

Pozdrav

Mladi Marko zdrav ostani,
pošteno srce si ohrani;
delaj pridno, se bojuj,
čudežev ne pričakuj.

Vojne slike

V maju.

Ptičica žvrgoli,
iz dalje se zvon oglasi:
majsko sonce sije,
zemlja žarke pije.
Jaz pa v verigah tičim,
v robstvu temnem živim.
Mislim, premišljujem,
načrtne razne snujem.
Lepa je zemlja kot raj —
človek na njej naj se muči,
zakaj?
Vse cvete, zeleni,
življenja se veseli:
edino človeški rod
izjema naj bo povsod:

Muči se in mori,
ne ve, zakaj živi?
Igra krvava se dalje igra,
telesa nam trapi, srce in duha.

Zunaj se spev glasi.
V dalji tam zvon zvoni.
Jaz pa, Tantal prikovan,
sem na čustvih otožnih bolan.

29. 6. 1944

Sonce sije prav ljubo,
mi travico sušimo,
čvrsto, pridno brez oddiha,
vsi delati hitimo.

Čuje strojnic se regljanje,
strelov se grmenje;
vojna zlobno je dejanje,
kjer je ura odrešenja?

Vreme — vreme ni nestalno,
nestalno je življenje:
kakor vreme se vrsti
delo, skrb, trpljenje.

Pesem

Zora že vstaja,
dan se poraja,
ves sončen in nov.

Mi se budimo,
nekateri še spimo,
manemo trudne, boječe oči.

Narod vstani,
zdaj se predrami,
hitro na delo,
zdaj se mudi:
Zgodaj pričeto
delo je sveto.

Zdaj vsi smo kovači,
vsi smo orači,
ledino se našo rahljati mudi.

Vsi bomo sejali
in negovali,
da bo pridelek zdrav in gotov.

Sami si kujmo,
ne pričakujmo,
da bi nam drugi
hodili po strugi.
Vedno na novo
bo delo gotovo.